

ad 7. Hvilke ere Aarsagerne til, at de garanterede Pengeinstitutter ere blevne insolvente, eller at Aktiekapitalen helt eller delvis er gaaet tabt?

Aarsagerne til, at de garanterede Pengeinstitutter ere blevne insolvente eller at deres Aktiekapital helt eller delvist er gaaet tabt, ere forskellige for de enkelte Banker, men der er dog visse almindelige Fællestræk.

En Hovedaarsag til de københavnske Bankers Kalamiteter var, at de i stor Udstrækning laa inde med deres egne Aktier. De havde erhvervet disse ved Køb for at holde Kursen oppe, eller de havde laant paa dem, eller ogsaa havde Aktierne slet ikke været udstedte, men kun eksisteret paa Papiret. Paa denne Maade blev Bankernes Aktiekapital for en stor Del kun nominel, det reelle Grundlag for den hele Virksomhed blev indsnevret og usikkert, og da Aktierne saa faldt i Kurs, led disse Banker enorme Tab ved Værdiforringelsen. Især gælder dette om Detailhandlerbanken, der herved tabte ikke mindre end 7 Mill. Kr. Ogsaa Grundejerbanken tabte herved store Beløb, hvad der for dens Vedkommende især staaer i Forbindelse med den sidste mislykkede Aktieemission. Laanekassen har paa dette Punkt været mere tilbageholdende, og dens Aktiekapital var for den langt største Del effektiv; det er denne Omstændighed, som har givet denne Bank mere Modstandskraft, uagtet dens finansielle Operationer i øvrigt have været i høj Grad uheldige. Nærmere Oplysninger om de enkelte Bankers virkelige og fingerede Aktiekapital faas af Regnskaberne.

De garanterede Banker havde i det hele taget disponeret alt for optimistisk, gjort Regning paa en vedvarende Fremgang og indladt sig paa Engagementer, som krævede langt større Kapitaler, end de raadede over. Ved Siden heraf have Bankledelserne været for flotte i deres Kreditgivning og have ikke tilstrækkelig undersøgt de Sikkerheder, som blev givet dem. En Følge deraf var det atter, at det i stor Udstrækning var de mindre solide Forretninger, som søgte hen til dem. Fornemmelig have de lidt store Tab ved Byggeforetagender i København; det er især Detailhandlerbanken og Laanekassen, der have lidt Tab ved Byggeforetagender, og det baade fordi de engagerede sig for stærkt heri, og fordi det saa ofte var de mest usolide Bygherrer, der var deres Kunder. Grundejerbanken har været mindre med i Byggeriet, dens Tab spreder sig over flere Forretningsomraader og skyldes mest den Omstændighed, at den havde engageret sig over Evne.

Det er herefter let forklarligt, at det under saadanne Omstændigheder maatte blive skæbnesvangert for de tre Banker, at der i Vinteren 1907—08 kom en Nedgang i Konjunkturerne, en Standsning i Tilgangen af Indlaan og en Svækkelse af den almindelige Tillid og dermed af Kreditten, og da dette udartede til Panik og et „run“, stod de hjælpeløse. At de garanterede Bankers Status ved den paafølgende Opgørelse, som Bankkomiteen lod foretage, viste sig saa slet, skyldes foruden de allerede anførte Grunde tillige den Omstændighed, at en stor Del af de Aktiver, der stod opførte i Bankernes Bøger, var fingerede og kun til Stede paa Papiret, idet der navnlig i Detailhandlerbanken ikke i de foregaaende Aar var foretaget Afskrivninger paa Grund af lidte Tab.